

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Ivdiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos & Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

8. Varij tituli compotationum à petulantibus usurpati.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

talium ullo faciendum. Quod siqui adeò obſtinati ſunt, ut perfrictè pergaνt, & velut lapide tacti canes latrent, merito ſuspe-
ciētis poſſunt, de morbo occultiore. Sin aliqui innocentis, &
rei grauitatem non perpendentes huc vſque fuerunt, faltem hodie
diſcant, grauiflma ſubeffe pericula, vbi multi ſubeffe nulla arbi-
trantur. Si verò etiam Magistratus h̄ic dormit, faltem ego meam
conſcientiam exonerabo, & mihi dictum putabo, quod omnibus
conſionatoribus dicitur: *Clama, ne cefſes, quaſi tuba exalta vocem
tuam, & annuntia populo meo ſcelera eorum, & domini Iacob peccata
eorum.* Quæ peccata? Quæ benefici, & lagæ, nocturno tempore,
& in occultis conuentibus faciunt, quæque paulatim publicè, in
meridiana luce, peraguntur. Non dico illos, qui ea agunt, vene-
ficos eſſe, abſit. Si putarem eſſe, non dicerem; quia tamen male
agunt, & nesciunt, quād male agant, non tacebo; vt deſiſtant, &
non magica, ſed tamen magicis ſimilia perpetrare, tantumquæ
crimen etiam in ſpecie ſua vitare.

VIII.

Ex historia recenſita accepimus, diabolum, vt diuinos ho-
nores, ita & diuinos cultus affectare, & per ludibrium, in con-
uentibus nefandis, inducere facerdotes, habitu facerdotali, ac-
cendere nigras candelas, Miffas habere, in peluita nummos, velut
offertorium, accipere, oſcula pacis diuidere; loco hoffia ſacra
rapas, loco vini aquam in calice ſubſtituere; & pro aqua luſtri-
fi, lotium vſurpare. Ignoscite, obſecro, ſi dixero ſimilia palam
ſieri, inter eos, qui vtiq; profitentur, ſe eſſe Dei ſeruos & amicos,
cūm tamē cærimonias diuinas ſi non mente, ſaltē opere irrideant.
Ante hac, qui potandi cauſa volebant conuenire, conuentib⁹ ſui
nomē imponebant *Vſionis;* conuentibus autem nomen incen-
diariorū: & incendiarii, qui volebat alterum conuenire, compon-
tandi gratia, dicebat: *Ego veniā, & te vram.* Et ſanè ita ſe ma-
tuò vſerunt, vt metallum in crumena liqueſceret. Sed ea *Vſio*
malum finem habuit. Nam, Ingolſtadij, author huius nominis,
noctu bene potus ad lumen obdormiſcens, diuinā vindictā, vi-
nus exauſtus eſt, candelā ardente illi in induſtum prolapsā, ebris-
umque ac arctiſſime in ipſa mensa ſtertentem pertinaciſſimā flam-
mā comprehendente. Poſtea cūm hoc nomen quoque *Vſionis* ex-
tinguum eſt, non extinxtæ ſunt tamen iſtanꝝ compotiones, qui-
bus

bus alijs atque alijs temporibus varia indita sunt nomina; vt enim post puerperia, & baptismi susceptionem, epula baptismales dari solent, ita & qui solito laxiores esse volebant, se se mutuo inuitarunt ad infantis baptismum, zu der Kindstauff: cum nimurum se senon ex institutione Christi, sed ad legem Bacchi largissime vino baptizarent. Et subinde verè ita locuti sunt, spurious nacti, de quorum natali tamen nulla sollenitate erat triumphandum. Poëtae quatuor mundi numerant ætates, aut sæcula. Primum ob felicitatem, aureum; secundum argenteum; æreum tertium; quartum adhuc deterius ferreum appellauerunt. In quali nos sumus, pro dolor! Ita contigit & potatoribus istis. Olim Massica, & vt vocabant Theologica, vina bibeant. Postea, Neccarica, Austrica, Franconica; tunc enim argentum habebatur. Sed quia nimis increuerat ebrietas in Germania, Deus argentum subduxit, & pariter sustulit vini potoribus materiam peccandi. Successit ergo ætas ænea; nam postquam pauciores iam sumptus habent ad vinum potandum; ne ebrietas, & habitus se se ingurgitandi aboleretur, induxit diabolus cereuisiae immoderationem, quasi æreum quoddam sæculum; nam moneta tunc cuprea æreaque cudebatur, argento deficiente. Ut ergo in primo illo sæculo fuerunt *Incendiary* die Brenner/ in secundo *Anabaptista*, se se mutuo ad ebrietatis baptismum inuitantes, quo non infantes, sed guttura sua baptizabant; ita in tertio sæculo, extiterunt *Polygami*, seu *Nuptatores*, qui se se crebrius inuitauerunt ad nuptias cereuifarias, jutiner Bierhochzeit. In quibus computationibus minus pecunia, plus potus & sanitatis consumitur. Et apparuit, Christum talibus nuptijs non interesse, audiebatur quidem illud: *Vinum non Iesu. 2. 4.* habent: sed nemo erat, qui aquam in vinum commutaret. Nimurum miseris istis contigit idem quod infantibus, quibus, absente matre, vel lacte, digitus in os inseritur, ut suetu inani sopiantur. Ita & isti, dum vinum non haberent, ad cereuifiam, velet ad palum se se exercuerunt. Atque hoc tertium erat sæculum.

Nunc, propter quod hæc omnia dixi, in hoc quarto, & ferreo, & miserrimo sæculo, videte quid fiat, successit enim, tamquam aqua, alba cereuifia, in qua multa occurrunt consideratione digna. Est enim typus vanitatis, numquam satiat, semper appetitur;

IX.